

Як видно з представлених графічних профілів критерію «багатокутників якості», не всі представлені зразки мають однакові значення. Основним показником у нашому дослідженні, є консистенція, що дає змогу наносити кремові візерунки, та використання натуральної сировини, що надає готовому крему надзвичайний колір і аромат.

На першому етапі експерти (8 учасників) формували перелік органолептичних показників та їх складових — дескрипторів. За середніми значеннями показників за обраним критерієм якості оцінювали всі зразки та обирали найбільш рейтинговий.

Найвищий бал отримав крем вершковий з 10% апельсинового порошку (438,2 бала), друге місце — контрольний зразок (415,92 бала).

Література

1. Koretska, I., Deinychenko, L., Kravchenko, T. Analysis of the nonlinear criteria use for the foods quality assessment. Tourism of the XXI century: Global challenges and civilization values: II International scientific and practical conference (Kyiv, June 01, 2020). Kyiv: KNUTE. 726 p. С. 497—503. DOI: <http://doi.org/10.31617/k.knute.2020-06-01.71>.

2. **Koretska, I.** Sample rating in water-alcohol technology by profile non-linear quality criteria [Electronic resource] / I. Koretska, O. Kuzmin, T. Zinchenko // Restaurant and hotel consulting. Innovations. 2020. Т. 3, № 1. Pp. 12—24. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7468.3.1.2020>.

3. Koretska, I., & Zinchenko, T. (2018). Evaluation of research samples by nonlinear quality criteria. World Science in 2018: Results: proceedings of II International scientific conference (22—26). Morrisville, USA.

УДК 340.13(477)'06:664

СУЧАСНІ ВИМОГИ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПРЕДМЕТІВ І МАТЕРІАЛІВ, ПРИЗНАЧЕНИХ ДЛЯ КОНТАКТУ З ХАРЧОВИМИ ПРОДУКТАМИ

Оксана Шульга

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Україна в 2014 р. підписала Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (ЄС). З 1 вересня 2017 року після тривалого процесу ратифікації Угода про асоціацію між Україною та ЄС набула чинності у повному обсязі [1]. Саме тому нині наша країна знаходиться на активному етапі гармонізації законодавчої бази до вимог законодавства ЄС. У листопаді 2022 р., незважаючи на воєнний стан у країні, Верховна Рада України прийняла ряд законів та внесла зміни до вже прийнятих, що наближає законодавство України до стандартів ЄС. Серед прийнятих законів є ЗУ «Про матеріали і предмети, призначені для контакту з харчовими продуктами» від 03.11.2022 № 2718-IX. Цей Закон визначає правові та організаційні засади забезпечення безпечності матеріалів і предметів, призначених для контакту з харчовими продуктами, з метою забезпечення захисту життя і здоров'я людей, а також інших прав та інтересів споживачів. Згідно із ЗУ «Про стандартизацію» від 05.06.2014 № 1315-VII Ст. 23

«Національні стандарти та кодекси ustalеної практики застосовуються на добровільній основі, крім випадків, якщо обов'язковість їх застосування встановлена нормативно-правовими актами» [2], показники якості не є обов'язковими і кожний оператор ринку самостійно визначає їх рівень. Проте показники безпеки для харчових продуктів є обов'язковими і їх допустима концентрація визначається, зокрема, Наказом МОЗУ «Про затвердження Державних гігієнічних правил і норм «Регламент максимальних рівнів окремих забруднюючих речовин у харчових продуктах» від 13.05.2013 № 368.

Харчові продукти під час виробництва, фасування, зберігання, транспортування, реалізації, використання та/або споживання контактують з різними предметами та матеріалами, тому прийнятий Закон передбачає вимоги до:

- обладнання та інвентар;
- тару, упаковку (пакувальні матеріали) і посуд;
- столові прибори;
- активні матеріали і предмети, у тому числі активні матеріали і предмети з компонентом вивільнення;
- інтелектуальні матеріали і предмети;
- функціональні бар'єри.

Перерахований перелік предметів і матеріалів вводить нові терміни та визначення, які вимагають пояснення, які наведені в зазначеному Законі:

активні матеріали і предмети — матеріали і предмети, призначені для продовження граничного терміну (календарної дати) споживання фасованих харчових продуктів (дати «вжити до») та/або для підтримки чи покращення стану фасованих харчових продуктів, що містять у своєму складі навмисно включені компоненти, які вивільняють речовини у фасовані харчові продукти чи у середовище, що їх оточує, або поглинають речовини з фасованих харчових продуктів чи з середовища, що їх оточує;

інтелектуальні матеріали і предмети — матеріали і предмети, що забезпечують моніторинг стану фасованих харчових продуктів чи середовища, що оточує такі харчові продукти;

функціональний бар'єр — бар'єр, що складається з одного або більше шарів матеріалу, що безпосередньо контактує з харчовим продуктом, і забезпечує відповідність готового до використання матеріалу або предмета вимогам цього Закону [2].

До загальних вимог матеріали і предметів, які контактують з харчовими продуктами відносять:

- неможливість завдати шкоди здоров'ю людини;
- спричинити неприйнятні зміни у складі харчового продукту;
- зумовити погіршення органолептичних властивостей харчового продукту.

Маркування, реклама та представлення матеріалів і предметів не повинні вводити споживачів в оману.

Спеціальні вимоги, які висуваються до матеріалів і предметів, що контактують з харчовими продуктами, будуть обумовлені матеріалами з яких вони виготовлені, зокрема: активні матеріали і предмети; інтелектуальні матеріали і предмети; клеї; кераміка; скло; гума; іонообмінні смоли; метали і

сплави; папір і картон; регенована целюлоза; пластик; силікон; текстиль; друкарські фарби; лаки і покриття; віск; корок; деревина.

Спеціальні вимоги до матеріалів та предметів повинні включати:

1) перелік речовин, дозволених для використання у виробництві матеріалів і предметів;

2) перелік (переліки) речовин, дозволених для включення до активних матеріалів і предметів та/або до інтелектуальних матеріалів і предметів, або перелік (переліки) активних матеріалів і предметів та/або інтелектуальних матеріалів і предметів та, за необхідності, спеціальні умови використання речовин та/або матеріалів і предметів, до складу яких вони включені;

3) вимоги до чистоти речовин, які є компонентами активних матеріалів і предметів;

4) особливі умови використання речовин, які є компонентами активних матеріалів і предметів, та/або матеріалів і предметів, в яких такі речовини використовуються;

5) загальні межі міграції (OML) складових елементів у/або на харчовий продукт;

6) специфічні межі міграції (SML) для окремих складових елементів або сукупні специфічні межі міграції (SML(T) для груп складових елементів у/або на харчовий продукт з урахуванням інших можливих джерел потрапляння таких складових елементів;

7) вимоги щодо захисту життя і здоров'я людей від ризиків перорального контакту з матеріалами і предметами;

8) вимоги до проведення перевірки;

9) вимоги до відбору зразків, а також методів (методик) проведення лабораторних досліджень (випробувань) з метою перевірки дотримання положень;

10) вимоги до забезпечення простежуваності матеріалів і предметів;

11) додаткові вимоги щодо маркування активних матеріалів і предметів та/або інтелектуальних матеріалів і предметів;

13) вимоги до письмової декларації про відповідність матеріалів і предметів та переліку документів, які підтверджують відомості, зазначені в декларації.

Переліки речовин формуються відповідно до законодавства ЄС та є частиною державного реєстру об'єктів.

Отже, прийнятий Закон упорядковує перелік вимог до предметів і матеріалів, які контактують з харчовими продуктами, адже харчова безпека визначає здоров'я населення з відомого вислову: «Ми є те, що ми їмо». Якісні, головне безпечні харчові продукти є запорукою довголіття кожної людини. У операторів ринку є ще два роки на адаптацію до наведеного Закону, оскільки він набуває чинності з 19.11.2025.

Література

1. Угода про асоціацію. Режим доступу — <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociaciyu>.

2. Про стандартизацію: закон України: від 05.06.2014 р. № 1315-VII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text>.

3. Про матеріали і предмети, призначені для контакту з харчовими продуктами: закон України: 03.11.2022 р. № 2718-ІХ. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2718-20#n148>.